

'VLUCHTSIMULATOR' voor thuisorganisten

De Petruskerk in het Groningse plaatsje Leens is beroemd om haar orgel, dat in 1733/34 van een bedrag van f 3400,- werd gebouwd door Albertus Antoni Hinsz., *Toen ik dit orgel bij het binnenkomen van eene maar middelmatige dorpskerk Anno 1747 in 't oog kreeg, stonde ik verwonderd over deszelfs trotsche vertooning*", schreef de orgeldeskundige Joachim Hess in 1774. Sinds 1968 worden op alle zaterdagen van mei tot en met september concerten gegeven op dit monumentale instrument. Wie het orgel in al zijn glorie op cd wil horen én zien, kan terecht bij een nieuwe opname van Leo van Doeselaar.

De imitatio violistica, luidt de Latijnse titel nogal geleerd. Van Doeselaar heeft orgelrepertoire bijeen gezocht waarin invloeden van de viooltechniek zijn te bespeuren, zoals strijkbasen, gebroken akkoorden en 'napik'-figuren. Zulke beïnvloedingen tussen verschillende soorten instrumenten waren heel gewoon. Vivaldi heeft zelfs voor de zangstem halsbrekende werken geschreven die klinken als vocale vioolconcerten. Belangrijker dan het musicologische uitgangspunt is dat de cd van Van Doeselaar een smaakvolle en expressief uitgevoerde verzameling orgelmuziek oplevert, met werken van Bach (onder meer de Toccata en fuga in d, BWV 565), Bruhns, Böhm en Vivaldi. En dat is nog niet alles.

Een gedeelte van de schijfruimte is gebruikt voor een cd-rom-aanhangsel, dat op een slimme manier is gemaakt. Bezitters van een thuiscomputer (pc of mac) kunnen er allerhande informatie op vinden. Er zijn foto's, teksten, Van Doeselaar geeft een mondelinge toelichting en de consument krijgt een rondleiding langs de windvoorziening van het or-



gel. Maar het aardigste is het hoofdstukje 'techniek' met foto's van de knoppen die bij de verschillende registers horen.

Als de computermuis een knop aanraakt, wordt deze uitgetrokken en speelt het Hinsz-orgel in het bewuste register. Dat kan op hoofd- en rugwerk, zowel links als rechts. Vox humana, holpijp, quintadeen, noem maar op. Een soort vluchtsimulator voor thuisorganisten dus. De muziek die aan dit technische snufje is gekoppeld, wordt nergens nader verantwoord. Het is een orgelbewerking van de Chaconne uit de Tweede vioolpartita van Bach.

Het komt zelden voor dat een opname met zoveel liefde wordt gepresenteerd. En deze is niet eens duurder dan een gewone cd.

Thiemo Wind

UITGAVE:
NORTHWEST CLASSICS